

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

26 oktober 2000

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GELIJKE KANSEN

Vraag om uitleg van mevrouw Patricia Ceysens tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de vernietiging door de Raad van State van de overdracht van een rusthuis

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen

Donderdag 26 oktober 2000

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer Felix Strackx

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.09 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Patricia Ceysens tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de vernietiging door de Raad van State van de overdracht van een rusthuis

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Ceysens tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de vernietiging door de Raad van State van de overdracht van een rusthuis.

Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens : Mevrouw de minister, collega's, we hebben tijdens de vorige zittingsperiode al meermaals van gedachten gewisseld met de toenmalige bevoegde minister over de overdracht van een OCMW-instelling. Dit gebeurde naar aanleiding van de bespreking van het decreet inzake de samenwerking tussen OCMW's en privé-organisaties. Dat decreet bracht een aantal nieuwe mogelijkheden naar voren waardoor het voor de openbare en privé-organisaties eenvoudiger werd om samen te werken, volgens de juridische constructie van hun eigen keuze.

Precies tijdens de bespreking van deze mogelijkheden vond op het terrein een overdracht plaats. We hebben dit vermeld tijdens de bespreking van het decreet. Aangezien het echter een federale aangelegenheid betrof, kon dit hier niet worden geregeld. Toch hebben we hier zwaar aan getild, temeer omdat een overdracht dikwijls neerkomt op een schenking om niet, wat strijdig is met de huidige regelgeving.

Wingene wordt in deze materie vaak als voorbeeldcase genomen om na te gaan hoever men bij dit soort van overdrachten kan gaan. Uit het arrest van de Raad van State blijkt wat zich op het terrein in Wingene heeft voorgedaan, temeer omdat een schepen en een OCMW-lid deel uitmaken van het privé-rustoord. Er is dus sprake van belangenvermenging op het terrein.

Wat ons interesseert, is hoe de overheid daarop reageert. Er is een overdrachtsakte opgesteld op 28 november 1997. Daarop hebben een aantal OCMW-raadsleden een verzoek tot nietigverklaring ingediend bij de Raad van State, op 20 februari 1998. Op 31 juli 1998 werd de overdrachtsakte geschorst. We hebben de vorige minister van Welzijn daarover ondervraagd maar die wenste de definitieve beslissing af te wachten.

Op 26 september kwam er een definitieve uitspraak waarbij de Raad van State de overdracht vernietigde. De OCMW-raadsleden kregen dus gelijk voor wat het eerste punt betreft, namelijk dat hun inzagerecht was geschonden en dat ze geen kennis hadden kunnen nemen van alle stukken omdat deze niet in het dossier bij het OCMW aanwezig waren. De Raad van State ging echter niet in op alle andere elementen en heeft de overdracht niet verder onderzocht. Het zou nochtans interessant zijn indien de Raad van State zich verdiepte in wat er op juridisch vlak precies gebeurt bij zo een overdracht die eigenlijk vaak een schenking om niet is. Bovendien is het vorige decreet er gekomen na een andere zaak van de Raad van State in Denendermonde.

Ik vind dit een vrij ernstige zaak. Als mensen uit de oppositie bereid zijn om hun mandaat zo nauwkeurig op te volgen en deze zaak, veelal op eigen kosten, te verdedigen bij de Raad van State, dan is het bijzonder frustrerend vast te stellen dat ze weliswaar gelijk krijgen maar dat er eigenlijk niets verandert.

Ceysens

Ik wil de minister dan ook de volgende vragen stellen. Hebt u kennis van het arrest van de Raad van State? Zo ja, hoe reageert u daar dan op? Immers, als de overdracht – zoals nu het geval is – is vernietigd, bestaat er voor dat privé-rusthuis geen erkenning meer. Een rustoord dat wordt uitgebaat zonder erkenning, heeft geen recht op terugbetalingen van het Riziv. Als de terugbetalingen toch worden voortgezet, is een terugvordering niet uitgesloten. Wie is verantwoordelijk als een tijds lacune wordt vastgesteld tussen de schorsing van de erkenning en de definitieve vernietiging van de overdracht?

Het OCMW van Wingene kan tijdens de volgende raadszitting stemmen over een nieuwe overdracht. Ik neem aan dat in dat geval alle documenten in het dossier aanwezig zullen zijn. Bij een nieuwe overdracht moet de overdracht van erkenning bij ministerieel besluit worden goedgekeurd. Hoe staat u tegenover de overdracht van erkenningen?

De voorzitter : De heer Van Duppen heeft het woord.

De heer Jan Van Duppen : Ik sluit me aan bij de vraag van mevrouw Ceysens, temeer omdat we in de toekomst steeds meer zullen worden geconfronteerd met overdrachten en samenwerkingsverbanden van verzorgingsinstellingen. Het verleden heeft bewezen dat dit niet altijd van een leien dakje loopt. Bovendien zijn de patiënten en het personeel daarvan vaak de dupe.

Ik wil de minister dan ook vragen een zeer strikt beleid terzake te volgen om te vermijden dat deze zaken eindeloos aanslepen en mensen daardoor persoonlijk worden getroffen.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Het Wingene-dossier is mij bekend sinds 1 september 1999. Ik heb dus het genoegen gehad bij mijn aantreding als minister dat lijk in mijn kast aan te treffen. Het definitieve arrest van de Raad van State is ons betekend op 26 september 2000.

Ik zal nu proberen een antwoord te geven met betrekking tot een dossier dat ondertussen is uitgegroeid tot een haast onontwarbaar juridisch klunwen. Onze eigen wetgeving, meer bepaald artikel 8, paragraaf 2, van het besluit van de Vlaamse regering van 10 juli 1985 tot vaststelling van de rechtspleging en rusthuizen stelt met betrekking tot de overname van een rusthuis het volgende : 'Bij over-

name wordt, uiterlijk drie maanden voor deze overname uitwerking heeft, samen met een aantal bescheiden, een afschrift van de door de betrokken partijen gesloten overeenkomst betreffende deze overname aan de administratie Gezin en Maatschappelijk Welzijn toegestuurd. Indien de inrichting aan alle erkenningsnormen blijft voldoen, wordt de lopende erkenning behouden voor de resterende duur van de erkenning van deze inrichting.'

Dit betekent dus dat de manier om hierin tussen te komen op grond van onze eigen regelgeving strikt beperkt is tot het louter akte nemen van de toestand, het controleren van het bestaan van de gevraagde bescheiden en het nagaan of het rusthuis aan de erkenningsvoorwaarden blijft voldoen. Is dit het geval, dan is voor ons de kous af en kan ik verder niets doen. Uiteindelijk is de vergunning van het oude rusthuis blijven lopen na de fusie van beide entiteiten.

Er is ook bepaald : 'tot de erkenning is afgelopen'. Die erkenning van het OCMW-rusthuis was afgelopen op 1 september 1999. Ik werd toen geconfronteerd met een nieuwe erkenningsaanvraag en heb daarover toen met een aantal leden van deze commissie gepraat.

Ik heb die nieuwe erkenning echter niet verleend omdat ik wist dat er problemen waren en dat het arrest bij de Raad van State hangende was.

We hebben geprobeerd de betrokken partijen rond de tafel te krijgen om alsnog in het belang van de bewoners en het personeel van het rusthuis tot een oplossing te komen. Dit is echter niet gelukt en op 1 januari 2000 is definitief gebleken dat een compromis onmogelijk was en dat de aanleggers hun arrest bij de Raad van State niet wilden terugtrekken. De juridische procedure liep dus door. Ook dan heb ik geen erkenning afgeleverd, in de hoop dat de Raad van State nog in het voorjaar uitspraak zou doen en meer duidelijkheid zou geven over de juridische basis van een en ander. In het belang van bewoners en personeel werd toen een gedoogbeleid gevoerd.

Strikt genomen is het Riziv op de hoogte van de situatie in Wingene, vermits de erkenningslijsten worden doorgegeven. Het Riziv kan dus perfect weten dat het rusthuis in Wingene geen erkenning meer heeft. Het Riziv heeft dus geoordeeld dat het gedoogbeleid tot de definitieve uitspraak aanvaardbaar was. Volgens mij is dit een goede zaak geweest. Het zou mijns inziens ten aanzien van de bewoners onverantwoord zijn mocht het Riziv de

Vogels

uitgekeerde forfaits terugvorderen. Dit zou de constructie op de helling zetten en ertoe leiden dat de bewoners op straat worden gezet.

In die periode heb ik aan mijn inspectie ook gevraagd daar de kwaliteit van de opvang en van het omgaan met het personeel streng te inspecteren. Het rapport dat mij toen werd overhandigd, bevatte voor mij op dat ogenblik onvoldoende elementen om het rusthuis te sluiten. Het beantwoordde immers aan de minimale kwaliteitseisen waarop we vooral bij risicorusthuizen heel streng toezien. Ook de administratie en de inspectie hebben daarbij strenge criteria gevolgd, maar ook zij achtten de situatie niet ernstig genoeg om het rusthuis onmiddellijk te laten sluiten.

U vraagt of ik het aanvaardbaar vind dat een rusthuis wordt uitgebaat zonder erkenning. Principieel vind ik dit niet aanvaardbaar maar om hogervermelde redenen heb ik geen verdere stappen ondernomen en gewacht op een uitspraak van de Raad van State.

Het OCMW van Wingene moet uitvoering geven aan het arrest van de Raad van State. De besluiten van 28 november 1997 van de Raad voor Maatschappelijk Welzijn van Wingene zijn vernietigd door de Raad van State. De Vlaamse Gemeenschap was geen partij in de procedure voor de Raad van State en kan terzake dan ook niet het voortouw nemen. De Vlaamse Gemeenschap kan zich niet in de plaats van het OCMW stellen. We moeten dus noodgedwongen een afwachtende houding aannemen. Daarbij moeten we in eerste instantie aandacht hebben voor de belangen van de bejaarden en het personeel, weliswaar met respect voor het arrest van de Raad van State en de geldende regelgeving.

Strikt genomen kan het OCMW van Wingene het vernietigde besluit opnieuw op de agenda plaatsen. De Raad van State heeft immers niet over de essentie geoordeeld, maar enkel over de procedure. Met strikte inachtnaam van de procedure is het dus mogelijk dat het OCMW van Wingene hetzelfde besluit neemt.

De uitoefening van het administratief toezicht op de OCMW's behoort niet tot mijn bevoegdheid maar tot die van minister Sauwens. Hij heeft een betekening ontvangen van het arrest van de Raad van State en is op de hoogte van heel het dossier. Ik heb de heer Sauwens gevraagd om dit dossier samen te bespreken. Zo kunnen we nagaan in

welke mate hij als toezichthoudend minister over instrumenten beschikt om de beslissing van het OCMW van Wingene aan te klagen.

Op juridisch vlak is de impact van het schorsingsarrest en het vernietigingsarrest niet geheel eenduidig. Er bestaat immers een onderscheid tussen het privaatrechtelijke aspect en het administratiefrechtelijke aspect. De Raad van State heeft zich als administratief rechter enkel uitgesproken over de besluiten van 28 november 1997 van de Raad voor Maatschappelijk Welzijn van Wingene. Daarnaast is er ook het privaatrechtelijke aspect, met name de overeenkomsten die werden gesloten tussen het OCMW van Wingene en de VZW RVT St-Anna Wingene. Als administratief rechter kan de Raad van State deze overeenkomsten niet vernietigen. Die overeenkomsten bestaan nog als dusdanig. Het is juist de overeenkomst van overname die als basis dient voor de administratie om een beslissing te nemen inzake behoud van erkenning bij overname. Juridisch heerst er dus nog wat onduidelijkheid : gaat het om een vernietiging van de privaatrechtelijke overeenkomst waarover de betwisting gaat of van de procedure volgens welke de betwiste privaatrechtelijke overeenkomst is bekrachtigd ? De Raad van State heeft zich enkel over het tweede uitgesproken.

Het debat over toekomstige samenwerkingsverbanden tussen privé- en openbare instellingen in de ziekenhuissector en de ouderenzorg is niet eenvoudig. In het kader van de autonomie van de lokale besturen is het erg moeilijk om daaromtrent als Vlaamse overheid op te treden. Ook de plaatselijke politieke overheden moeten hun verantwoordelijkheid opnemen. Ik weet dan ook niet of het zinvol is om een verdergaande voogdij op te leggen.

In Bonheiden bestaat een gelijkaardige samenwerking tussen een RVT en een OCMW-rusthuis waarbij de bedden van het OCMW zijn overgedragen aan de VZW maar waarbij onder meer is bepaald dat in het complex ruimte moet blijven voor het lokaal dienstencentrum. In het contract zijn dus een aantal voordelen in natura geëist. Moet de Vlaamse overheid hier een regelgeving rond opbouwen ? Dit is niet echt duidelijk. Op basis van de autonomie en responsabilisering van de plaatselijke besturen is dit niet zo eenvoudig.

De voorzitter : Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens : De patiënten liggen nog steeds in hetzelfde bed, met of zonder erkenning. Het bed is weliswaar veranderd van juridische

Ceysens

eigenaar maar het is blijven staan. Zelfs als de overdracht wordt vernietigd en de erkenning teruggaat naar waar ze is overgedragen, dan nog blijft de erkenning aan dat bed hangen. Voor de patiënten zelf maakt dit dus niet veel verschil.

Anders is het gesteld met de personeelsleden. Er zijn immers lijsten gecirculeerd van mensen die mochten gaan, enzovoort. Bovendien is niet alleen de erkenning overgedragen, er is vanalles overgedragen om niet. We hebben het daarover al gehad tijdens de vorige legislatuur, naar aanleiding van de bespreking van het decreet. We hebben ook op federaal vlak een initiatief genomen om terzake een wetsvoorstel in te dienen. Overdracht moet kunnen. Daarbij moet een OCMW echter eerst principieel beslissen dat het geen rustoord meer uitbaat, bijvoorbeeld omdat er voldoende aanbod is vanuit de privé-sector. Pas dan kan tot een overdracht worden overgegaan, met een schattingsverslag en een aantal waarborgen. De manier waarop men in dit dossier te werk is gegaan, stoort ons. Het is dan ook belangrijk dat kort op de bal wordt gespeeld. Na de schorsing van 31 juli 1998 had het nog effect gehad, indien men snel genoeg had ingegrepen. In dat geval was de erkenning teruggegaan naar het OCMW. Dan kon binnen het OCMW worden onderhandeld over wat verder moest gebeuren. Nu is dit niet gebeurd en is de erkenning ook niet verlengd. Als er iets gebeurt, moet dit correct verlopen. Wat dit dossier betreft, blijven we met een zeer wrang gevoel zitten.

Ik ben blij dat u dit dossier met minister Sauwens zult bekijken om na te gaan wat zijn administratief toezicht kan betekenen. We zullen dit afwachten en desgevallend ook minister Sauwens daarover ondervragen.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Op een bepaald moment hebt u gevraagd of we niet strenger konden zijn. Er is geen erkenning meer waardoor het rusthuis sinds 1 september 1999 in overtreding is. We hadden toen aan het Riziv kunnen vragen om hard op te treden. In dat geval zouden de rusthuisbewoners in een bed hebben gelegen waarvoor geen forfait meer werd betaald. Het is niet zo eenvoudig om te stellen dat die erkenning terug naar het OCMW zou gaan. Immers, door de privaatrechtelijke overeenkomst die is gesloten, bestaat het OCWM voor het Riziv niet meer als eigenaar van RVT-bedden.

Als er op een bepaald moment geen erkenning meer is van de Vlaamse Gemeenschap, dan verdwijnen de subsidies gewoon, en dit ten koste van de rusthuisbewoners. Dit wilde ik in elk geval vermijden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 10.36 uur.*
